

Trawsgrifiad o Holi Cwestiynau ar Ddiogelu

Mai 2021

Dr Rowena Christmas, Meddyg Teulu. Wedi bod yn Arweinydd Diogelu yno am dros 20 mlynedd a sefydlodd eu grŵp Cefnogi Cymheiriaid Diogelu Clwstwr yn 2018. Enghraifft Bevan ar gyfer Diogelu ac Arweinydd Diogelu Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol yng Nghymru ers 2019.

Cadeirydd: Croeso pawb i'n gweminar gyntaf yn ein cyfres ar ddiogelu. Dr Nicola Flower ydw i, meddyg teulu yng ngorllewin Cymru a hefyd Arweinydd DPP Rhanbarthol y Meddygon Teulu. Heddiw, rydyn ni'n mynd i gynnal sesiwn holi cwestiynau a fydd, gobeithio, yn gyflwyniad i'r gofynion diogelu ar gyfer gofal sylfaenol.

Rwy'n falch iawn o groesawu ein siaradwr y bore yma, sef Rowena Christmas, partner meddyg teulu o Wye Valley Practice, ger Mynwy. Mae hi wedi bod yn Arweinydd Diogelu iddynt ers dros 20 mlynedd ac yn 2018 sefydlodd Grŵp Cefnogi Cymheiriaid yn ei chlwstwr. Mae Rowena hefyd yn Enghraifft Bevan ar gyfer diogelu a hi yw Arweinydd Diogelu Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol yng Nghymru ers 2019. Felly, mae ganddi lawer iawn o arbenigedd yn y maes hwn.

Croeso Rowena.

Llefarydd: Diolch.

Cadeirydd: Felly, y cwestiwn cyntaf rwy'n credu yw pam fod diogelu yn bwysig?

1.03 **Llefarydd:** Mae hynna'n gwestiwn da iawn ac rwy'n credu bod unrhyw un sy'n fy adnabod, yn gwybod fy mod bob amser yn siarad am ba mor hanfodol yw ein rôl mewn gofal sylfaenol i amddiffyn yr oedolion a'r plant mwyaf bregus yn ein cymdeithas. Rydych chi'n gwybod trwy ein rôl, rydyn ni'n adnabod pobl ac rydyn ni'n adnabod eu teuluoedd oherwydd maen nhw'n dod i'n meddygfeydd yn rheolaidd ac mae'n debyg eu bod nhw'n fwy tebygol o ymddiried ynon ni mewn argyfwng er enghraifft nag meddyg nad ydyn nhw wedi cwrdd ag ef o'r blaen am y tro cyntaf, neu weithiwr cymdeithasol anghyfarwydd neu'r heddlu. Maent yn ein hadnabod ac felly maent yn fwy tebygol o ddatgelu gwybodaeth y gallwn ei defnyddio i'w helpu. Felly, mae wir yn ein rhoi mewn sefyllfa unigryw yn enwedig os gallwn ymarfer yn chwilfrydig a chadw llygad am yr arwyddion a allai godi pryderon e.e bod rhywun sy'n dioddef cam-drin domestig neu blentyn mewn perygl o niwed neu fod person oedrannus yn dod yn fregus, o bosib mewn perygl o gam-drin ariannol neu rywbeth. A'r peth yw, os gallwn adnabod problemau, os gallwn sylwi arnynt, yna gallwn gyfeirio pobl i helpu a chefnogi ac wrth wneud hynny gallwn newid bywydau o bosibl. Rydych chi'n gwybod y gallwn ni wneud gwahaniaeth enfawr. Nawr yn drasig, mae COVID 19 wedi cael cymaint o effeithiau andwyol ar gynifer ohonom ond yn enwedig ar gyfer diogelu. Mae wedi gwaethygu llawer o'r problemau yn ddramatig. Rydym yn gwybod bod y galwadau i linellau cymorth cam-drin domestig wedi cynyddu'n ddramatig. Plant yn byw mewn cartrefi dan straen â cham-drin domestig neu sydd â phroblemau ariannol heb y math o gefnogaeth gan eu hathrawon na'u ffrindiau. Mae'n risg fawr y byddant yn cynyddu profiadau niweidiol plentyndod. A'r henoed rydych chi'n eu hadnabod, yn byw ar eu pennau eu hunain heb amddiffyniad arferol cymdogion neu anwyliaid yn galw heibio i'w gweld a gwirio a ydyn nhw'n iawn. Wrth gwrs, mae'r bobl hynny yn ofni mynd i'w gwirio rhag ofn y byddan nhw'n dod â COVID atynt, ond mae hynny wedi eu gadael mewn perygl o gael pob math o broblemau, yn ogystal ag erchyllter unigrwydd yn unig. Felly, ar ôl COVID, mae ein cydnabyddiaeth a'n cefnogaeth yn bwysicach nag erioed. Y peth yw, os gallwn fynd i'r afael yn effeithiol â phryderon diogelu teuluoedd unigol, byddwn o fudd i'r gymdeithas gyfan, oherwydd byddwn yn mynd i'r afael

ag anghydraddoldebau iechyd. Mae yna lu o dystiolaeth sy'n dangos effaith niweidiol gydol oes profiadau niweidiol plentynod - rydyn ni'n gwybod pa mor niweidiol ydyn nhw. Neu yn wir yr effaith emosiynol effaith economaidd cam-drin domestig ar allu unigolion i gyrraedd eu potensial llawn. Ym maes gofal sylfaenol, mae gennym gyfle arbennig iawn i fynd i'r afael â hyn yn fwy effeithiol. Ac os ydym yn cydnabod ei fod yn digwydd, gallwn droi pethau o gwmpas.

Felly mae diogelu yn hynod bwysig.

3.53 Cadeirydd: Diolch. Felly, beth yw ein rôl mewn gofal sylfaenol?

3.59 Llefarydd: Wel mae'r Cyngor Meddygol Cyffredinol yn eithaf clir bod yn rhaid i bob meddyg ddatblygu a chynnal eu gwybodaeth a'u sgiliau diogelu. Y gofyniad yw y dylid adolygu hyn yn flynyddol adeg arfarnu ac yng Nghymru mae gan ein gwefan arfarnu MARS flwch ticio yn yr adran gywirdeb y mae'n rhaid i ni ei dicio bob blwyddyn i gadarnhau ein bod wedi cwrdd â'r gofynion hynny. Mae yna wahanol lefelau o achrediad i gwmpasu oedolyn a phlentyn, ac mae angen i ni fod yn gyfarwydd â'r ddau hynny. Felly, mae gan y Cyngor Meddygol Cyffredinol y fframweithiau cymhwysedd hyn sy'n sefydlu'r set o alluoedd dysgu diogel sydd eu hangen arnom i gyd, er mwyn diogelu ein cleifion yn effeithiol. Mae angen i'r holl staff clinigol sy'n gweithio gyda phlant, pobl ifanc neu oedolion bregus a'u gofalwyr gyfrannu o bosibl pan fydd eu diogelwch a'u pryderon yn cwrdd â'r cymwyseddau hyn. Mae'r gwahanol lefelau yn disgrifio cwmpas gwaith pob clinigwr gwahanol mewn perthynas â'u rôl ddiogelu. Ein cyfrifoldeb ni fel clinigwyr yw dangos ein bod yn cyflawni'r cymwyseddau hynny. Felly, rydyn ni'n gwybod bod yn rhaid i bob clinigwr wybod beth i'w wneud os ydyn nhw'n poeni bod plentyn neu oedolyn bregus mewn perygl o gael ei gam-drin neu esgeulustod neu niwed. Mae'n rhaid i ni sicrhau bod ein gwybodaeth a'n sgiliau yn cael eu cynnal a'u diweddarau'n rheolaidd i'r lefel sy'n briodol i'n rôl. Mae'n bwysig iawn ein bod yn gallu gweithio gyda'n cydweithwyr a chyfathrebu â'n cydweithwyr yn ein timau ein hunain a chyda gweithwyr proffesiynol ac asiantaethau eraill felly gydag ymwelwyr iechyd neu nyrsys ardal, gwasanaethau cymdeithasol ac ati, a hefyd weithiau gydag athrawon ysgol a hyd yn oed y heddlu. Mae angen i ni wybod gyda phwy y dylem gysylltu a sut rydym yn mynd ati i wneud y cyswllt hwnnw.

5.45 Llefarydd: Gofynion eraill yw ein bod yn myfyrio'n rheolaidd ar ein perfformiad ein hunain a'n cyfraniadau i'n timau a gellir gwneud y math hwn o fyfyrion trwy archwilio. Felly, roedd rhai archwiliadau da a welais yn ddiweddar yn edrych ar blant na chawsant eu dwyn atom am eu hadolygiadau asthma gyda math o feddwl diogelu yn hytrach na meddwl rheoli clefyd cronig. Neu rydyn ni'n gwybod nad yw plant wedi cael adolygiadau ar yr un diwrnod, dyna'r math o ddangosydd ar gyfer diogelu pryderon. Edrychodd ein practis lleol ar y plant hynny dros y chwe mis blaenorol ac mewn gwirionedd cododd gryn dipyn o broblemau diogelu yr oeddent wedyn yn gallu mynd i'r afael â nhw'n bositif, cefnogi'r teuluoedd hynny a gwneud gwahaniaeth cyn i niwed ddigwydd mewn gwirionedd. Pethau eraill y dylem fod yn eu gwneud yw trafodaethau achos. Bydd hyn yn aml yn digwydd yn ein cyfarfodydd amlddisgyblaethol pan fyddwn yn cwrdd ag ymwelwyr iechyd neu'r nyrsys ardal ac yn trafod ein cleifion bregus. Mae hyn i gyd yn cyfrif fel dysgu am ddiogelu. Mae adolygu a goruchwyllo cymheiriaid yn bwysig ac mae dysgu o achosion amddiffyn plant yn ein hardaloedd lleol. Mae cyfarfodydd amlddisgyblaethol yn cael eu pwysleisio gan y dogfennau rhyngolegol fel rhai pwysig iawn, felly rydyn ni eisiau bod yn dysgu nid yn unig gan ein cyfoedion meddygon teulu ond hefyd gan weithwyr cymdeithasol, gan y nyrsys ardal, gan yr athrawon ysgol a nyrsys ysgol ac ati. Rhannu arferion gorau, rhannu pryderon rhwng y gwahanol dimau hyn

7.14 Llefarydd: Mae'n rhaid i ni gael gwybodaeth ymarferol dda o'n gweithdrefnau lleol ac mae'n rhaid i ni wybod at bwy y dylem droi am gyngor a sut i gysylltu â nhw. Mae'r dogfennau rhyngolegol yn crynhoi canllawiau'r Cyngor Meddygol Cyffredinol ar gyfer yr hyn y mae angen i ni fod yn

ei wneud. Ac maent yn ymdrin â gwaith staff clinigol ac anghlinigol. Felly, dyma ni i gyd yn y GIG ond hefyd pobl sy'n gweithio'n breifat, fwy neu lai, yn y bôn, unrhyw leoliad lle mae gofal iechyd sylfaenol yn cael ei ddarparu. Mae dogfen Diogelu Plant a Phobl Ifanc yn ei phedwerydd rhifyn. 114 tudalen o hyd ac mae'n gyfoeth o wybodaeth. Rydych chi'n gwybod, mae'n dweud wrthym yn union beth sy'n ddisgwyliedig. Hefyd, mae'n ei ddogfennu ar gyfer pob clinigwr gwahanol - felly, ar gyfer meddygon teulu, ar gyfer meddygon adran achosion brys, rydych chi'n gwybod, yn gyffredinol, gallwch chi edrych ar eich maes penodol chi. Mae'r ddogfen Diogelu Oedolion yn ei rhifyn cyntaf ac mae ychydig yn fyrrach. Cydnabyddir bod y gofynion hyfforddi yn eithaf uchelgeisiol ac felly mae llai o angen ar gyfer diogelu oedolion ar hyn o bryd, ond mae'n dal i fod yn faes pwysig iawn.

Cadeirydd: Felly beth mae cymwyseddau'r Cyngor Meddygol Cyffredinol yn ei olygu? Sut allwn ni gyflawni hyn a beth sy'n ddigon?

8.34 Llefarydd: Mae'r hyn sy'n ddigon yn gwestiwn da. Rydym yn gwybod ei fod yn hyfforddiant gorfodol. Felly, mae gan bob un ohonom ddyletswydd bersonol o dan ein cod proffesiynol i gynnal ein gwybodaeth, ein sgiliau a'n cymhwysedd ac mae'n ddyletswydd ar ein sefydliadau i sicrhau ein bod i gyd yn fedrus ac yn cael cefnogaeth briodol i fodloni'r gofynion hyn. Mae'r dogfennau rhyngolegol mewn gwirionedd yn nodi'r gofynion hyfforddi lleiaf, felly nid yw hon yn safon aur yr ydym yn dyheu amdani un diwrnod, dyma'r lefel sylfaenol yr ydym i fod i'w chyflawni. Ac mae'n debyg ei bod yn bwysig nodi bod angen hyfforddiant diogelu o leiaf 30 munud o hyd ar yr holl staff newydd sy'n dod i weithio yn eich meddygfa yn y rhaglen sefydlu staff gyffredinol gyntaf, neu o leiaf o fewn chwe wythnos ar ôl ymgymryd â'r swydd newydd.

Felly, mae'r gofynion yn cwmpasu'r cymwyseddau craidd, y wybodaeth sydd ei hangen arnom, ein hagweddau, ein gwerthoedd a'n sgiliau. Nid ydynt yn fwriadol yn rhoi amledd diffiniedig o ddiweddariadau.

Rydych chi'n gwybod bod pobl yn aml yn gofyn imi 'Wel dywedwch wrthyf faint yn union o oriau? Sut ddylwn i ei wneud?' Ond mewn gwirionedd, mae'n well bod yr hyfforddiant yn hyblyg, oherwydd mae gan bob un ohonom wahanol arddulliau dysgu, mae gan bob un ohonom gyfleoedd dysgu gwahanol ac rydym wedi cydnabod bod yr hyfforddiant hwn yn eithaf anodd ei gyflawni. Felly, po fwyaf hyblyg ydyw, po fwyaf y mae pob un ohonom - rydych chi'n gwybod bod meddygon yn gweithio y tu allan i oriau, yn cael gwahanol gyfleoedd a dylem allu ei gyflawni.

Mae angen i chi ddysgu gan ddefnyddio amrywiaeth o wahanol adnoddau ond mae'n bwysig bod rhywfaint o'r dysgu hwnnw'n amlddisgyblaethol a'i fod wyneb yn wyneb, neu eich bod chi'n gwybod y dyddiau hyn wyneb yn wyneb trwy Zoom, mae'n debyg, yn gweithio cystal neu Teams.

10.19 Llefarydd: Os ydych chi'n chwilio am achrediad Lefel 3 yna mae hynny hefyd yn cynnwys yr holl hyfforddiant sydd ei angen ar Lefel 1 a Lefel 2.

Lefel 1 yn fyr, mae hynny ar gyfer yr holl staff sy'n gweithio mewn lleoliadau gofal iechyd - felly derbynyddion, y staff gweinyddol, ein gwirfoddolwyr, staff domestig, glanhawyr. Mae angen iddynt i gyd fod ar Lefel 1, sef dwy awr o hyfforddiant amddiffyn plant a dwy awr dros tair blynedd.

Lefel 2 yw'r hyn sy'n ofynnol ar gyfer staff anghlinigol a chlinigol sydd ag unrhyw gyswllt o gwbl â phobl sy'n fregus. Felly, mae hyn yn cynnwys rheolwyr practis, hyfforddeion arbenigol ym mlwyddyn un a dau, cynorthwywyr gofal iechyd, cynorthwywyr meddygon, ac ati. Disgwylir iddynt gael pedair awr o hyfforddiant amddiffyn oedolion a phedair awr o amddiffyn plant.

11.10 Llefarydd: Nawr cymhwysedd Lefel 3. Yn y bôn, dyma weddill yr holl staff clinigol sy'n gweithio gyda phobl a allai fod yn fregus. Mae cymwyseddau craidd Lefel 3, sydd ar gyfer meddygon a

fferyllwyr lefel sylfaen. Disgwylir iddynt gael wyth awr o hyfforddiant amddiffyn plant ac wyth awr dros tair blynedd. Ac yna gwybodaeth a sgiliau arbenigol Lefel 3 yw'r gweddill ohonom - pob meddyg teulu (gan gynnwys Arweinwyr Diogelu), ein nyrsys practis, ein parafeddygon, ac ati. Nawr mae disgwyl i feddygon teulu gael wyth awr o hyfforddiant diogelu oedolion, 12 awr o hyfforddiant diogelu plant dros tair blynedd ac mae gan yr Arweinwyr Diogelu fwy o gyfrifoldebau, felly mae disgwyl ychydig bach mwy ganddyn nhw. Dylent gael wyth awr o hyfforddiant diogelu oedolion ac 16 awr o hyfforddiant diogelu plant. Nawr mae'n swnio'n llawer iawn ac rwy'n gwerthfawrogi hynny, ond mewn gwirionedd mae'n rhyfeddol o hawdd cronni oriau o hyfforddiant diogelu. Felly rydych chi'n gwybod, er enghraifft, os ydych chi'n cael tîm amlddisgyblaethol chwarterol yn cyfarfod â'r meddygon teulu, nyrsys practis, cynorthwyrwyr gofal iechyd, yr ymwelwyr iechyd, nyrsys ardal, ac ati, efallai mai awr neu ddwy awr yw honno ac yna chi myfyriwch arno wedi hynny yn sydyn os gwnewch hynny bedair gwaith y flwyddyn rydych chi 8 awr yn barod. Felly, gallwch chi gael yr hyfforddiant hwn yn weddol hawdd. Gellir dyblu rhywfaint o'r hyfforddiant gan ei fod yr un mor ddilys ar gyfer hyfforddiant diogelu oedolion a phlant. Felly, er enghraifft, os ydych chi'n dysgu am gyfrinachedd neu gam-drin domestig sydd yn sicr yn effeithio cymaint ar blant ag oedolion, neu rannu gwybodaeth, gallwch chi gyfrif awr o hynny i'r ddau gyfeiriad. Felly, mae'n cyfrif fel dau bron.

13.04 Llefarydd: Cydnabyddir yn bendant bod y gofynion hyfforddi hyn yn sylweddol a bu cryn drafod am hyn, pan gyhoeddwyd pedwerydd argraffiad y ddogfen ryng-golegol Diogelu Plant. Ond teimlwyd, ar ôl llawer o ddadlau, mai dyma'r swm cywir o hyfforddiant, oherwydd ei fod yn adlewyrchu pwysigrwydd diogelu i'n gofal cyfannol trosfwaol o'n cleifion, ac mae'n adlewyrchu ein dyletswyddau cyfreithiol a moesegol i'n cleifion sydd mewn gwirionedd rhan gynhenid o'n harfer proffesiynol.

13.38 Llefarydd: Felly, Lefel 3. Mae'r Cyngor Meddygol Cyffredinol yn nodi y dylai meddygon fod yn myfyrio'n rheolaidd ar ein perfformiad a'n cyfraniad i unrhyw dimau yr ydym yn gweithio ynddynt. Felly unwaith eto, mae hyn yn edrych ar archwiliadau, trafodaethau achos cymhleth, adolygiad cymheiriaid a goruchwyliaeth. Fe ddylen ni fod yn dysgu o achosion amddiffyn plant yn ein hardal leol. Felly, fel maen nhw'n dweud mae ein cyfarfodydd tîm amlddisgyblaethol yn dda ar gyfer hyn. Yn ein hardal mae gennym grŵp diogelu cymheiriaid sy'n cwrdd bob chwarter, lle rydyn ni'n dod ag achosion heriol rydyn ni wedi bod yn eu rheoli ein hunain ac yn ei drafod mewn amgylchedd cadarn cyfrinachol ond eithaf heriol. Ac mae hynny'n ffordd wych o ddysgu oddi wrth ein gilydd. Rydym eisiau bod yn dysgu nid yn unig gan ein timau ein hunain ond gan dimau ehangach fel y gallwn ddatblygu'r rhwydweithiau proffesiynol hyn. Os ydych chi wedi cael sgwrs ddwy neu dair gwaith gyda gweithiwr cymdeithasol, yn sydyn mae'n llawer iawn haws codi'r ffôn i'r gweithiwr cymdeithasol hwnnw a gofyn am eu cyngor neu gefnogaeth gyda rhywbeth. Ac mae'n bwysig iawn bod gennym wybodaeth ymarferol dda o weithdrefnau lleol ar gyfer amddiffyn plant a phobl ifanc yn ein hardal.

Felly, y pethau eraill y dylem fod yn eu gwneud yw bod angen i ni fod yn hyderus i gynghori asiantaethau eraill ynghylch rheoli iechyd plant unigol neu oedolion bregus a diogelu achosion y gofynnwyd i ni i gyd ysgrifennu adroddiadau ac ati. Mae angen i ni wybod sut i ddefnyddio gwersi a ddysgwyd o archwilio ac adolygiadau achos difrifol, i wella ein harfer. Wyddoch chi, does dim pwynt cynnal archwiliad heb fyfyrion arno a meddwl beth y dylem ei wneud o ganlyniad. Mae angen i ni allu cynghori eraill ar rannu gwybodaeth yn briodol. Rydych chi'n gwybod bod GDPR wedi gwneud hyn i gyd yn eithaf heriol ac yn aml mae meddygon yn dod ataf ychydig yn bryderus ynghylch faint y gallant ei rannu. Mae'r Cyngor Meddygol Cyffredinol yn gefnogol iawn mewn gwirionedd. Os oes pryder diogelu, cefnogir rhannu'r swm priodol o wybodaeth a dyma'r peth iawn i'w wneud bron bob amser. Ond yn bendant rhannwch y wybodaeth honno; trafodwch ef gyda chydweithwyr os ydych chi'n ansicr.

15.40 **Cadeirydd:** A yw cyflawni cymhwysedd yn wahanol ar gyfer Arweinydd Diogelu mewn practis?

15.44 **Llefarydd:** Wel mae hynna'n gwestiwn da. Yn bendant nid yw bod yn Arweinydd Diogelu mewn practis yn rhywbeth rydych chi'n ei ddweud - 'o, does neb arall eisiau ei wneud, fe wnafl i', cymryd y rôl ac yna peidio â gwneud unrhyw beth mewn ymateb mewn gwirionedd. Mae'n swydd bwysig iawn. Mae'r Arweinydd Diogelu yn rhan hanfodol o dîm diogelu gofal sylfaenol effeithiol.

Felly, ein rôl ni yw, yn anad dim, dod â gwybodaeth ddiogelu yn ôl i'r tîm gofal iechyd sylfaenol cyfan. Felly, mae pawb yn y practis yn bwysig yma. Rydych chi'n adnabod ein derbynnydd - gallaf feddwl am nifer o achlysuron pan maen nhw wedi bod yn aros i'm gweld ar ôl gwyllo cleifion yn yr ystafell aros ac maen nhw newydd feddwl mor frwnt oedd y ffordd yr oeddent wedi gwisgo cot ar eu tadd neu fod Mam yn edrych yn wirioneddol frawychus. Ac rydych chi'n gwybod, os gallwch chi rymuso'ch tîm i wybod bod eu pryderon yn wirioneddol ddilys, fe ddônt a nhw atoch chi, ac efallai eu bod yn bwysig neu efallai nad ydynt yn bwysig, ond gallant fod yn arwyddocaol. Ac felly mae honno'n swydd bwysig iawn.

16.45 **Llefarydd:** Bydd yr Arweinydd Diogelu yn cadeirio cyfarfodydd, yn cynnig cyngor a chefnogaeth ar bob mater diogelu. Rhaid i chi sicrhau bod gennych chi fath o bolisi drws agored. Rydych chi'n gwybod er ein bod ni mor brysur ym maes gofal sylfaenol, mae angen i'ch tîm wybod, os oes ganddyn nhw ychydig o bryder, rhywbeth bach sy'n poeni, byddwch chi'n eu croesawu nhw'n dod i siarad â chi amdano.

Mae'n bwysig cysylltu'n agos â'r tîm gweinyddol, wyddoch chi. Felly, rydych chi'n meddwl bod y person sy'n codio'r cofnodion - mae angen iddynt fod yn ymwybodol os yw'n sylwi bod rhywun wedi bod i'r adran achosion brys â thrawma mewn nifer o wahanol ysbytai, gallai hynny fod yn bwysig. Ydy, efallai ei bod hi'n rasio beiciau mynydd ac yn parhau i gwmpo mewn gwahanol rannau o'r wlad, ond yn yr un modd gall fod yn ddiodefwr trais domestig ac mae'n bwysig gwybod hynny.

Cawsom achos gwych gyda'n crynodebydd recordiau. Roedd hi'n recordio ac yn crynhoi'r nodiadau a sylwodd bod oedolyn ag anawsterau dysgu yn yr un teulu â menyw a oedd yn profi trais domestig yn y teulu hwnnw. Felly, roedd hi'n meddwl bod hynny fwy na thebyg yn rhoi'r oedolyn hwnnw mewn perygl o niwed a daeth â'i phryder ataf. Felly, rydych chi'n gwybod bod hyn yw wybodaeth werthfawr. Ac mae'n ddiidorol, po fwyaf y byddwch chi'n grymuso'ch tîm i wybod bod y wybodaeth maen nhw'n tynnu'ch sylw atoch yn wirioneddol werthfawr, po fwyaf maen nhw'n dueddol o chwilio am y wybodaeth hynny gan feddwl gyda math o het ddiogelu wrth wneud eu gwaith. Ac mae'n cynyddu eu math o foddhad swydd hefyd.

Byddai'r Arweinydd Diogelu yn hwyluso hyfforddiant diogelu mewnol, gan sicrhau bod pawb yn gyfoes â pha bynnag lefel y dylent fod arni, a hefyd yn gweithio'n agos gyda Caldicott Guardian y practis. Mae'n rôl fawr.

Cadeirydd: Diolch yn fawr iawn Rowena. A oes unrhyw bwyntiau eraill yr ydych chi'n teimlo sydd angen eu cynnwys ar hyn o bryd ar y cyflwyniad diogelu ?

Rwy'n credu mai dyna yw'r cyfan mae'n debyg. Mae'n gyflwyniad cyflym ond rwy'n credu ei fod yn cwmpasu'r rhan fwyaf o'r pethau. Mae'n benodol iawn yr hyn sy'n ofynnol yn y dogfennau rhyng-golegol. A wyddoch chi, gallwch chi ddychmygu fy mod i wedi ei ddarllen dipyn o weithiau, ond rydw i bob amser yn synnu ychydig bach gan faint y dylen ni ei wybod. Gyda diogelu plant, mae angen i ni fod yn ymwybodol am y risg o gam-drin corfforol, ac arwyddion cam-drin rhywiol neu gam-drin emosiynol, neu esgeulustod. Mae angen i ni feddu ar wybodaeth ymarferol dda iawn o'n cyfrifoldebau cyfreithiol gydag anffurfio organau cenedlu menywod. Mae angen i ni gael syniad am risgiau, yn ôl pob tebyg, mwy o bobl ifanc yn eu harddegau, gyda llinellau sirol a gangiau cyffuriau.

Felly, mae angen ehangder enfawr o wybodaeth. Gyda diogelu oedolion, mae angen i ni fod yn ymwybodol o amddiffyniadau amddifadedd rhyddid, a fydd yn cael eu newid yn fuan i fesurau diogelu rhyddid. Mae angen i ni fod â dealltwriaeth dda o'r Ddeddf Capasiti Meddwl. Mae angen i ni wybod ein cyfrifoldebau wrth gynllunio gofal uwch neu wrth benderfynu a ddylai rhywun fod ar gyfer dadebru ai peidio. Felly, mae yna lawer yn ein math o rolau ymarfer cyffredinol eang sy'n dod yn ôl i ddiogelu dro ar ôl tro.

Cadeirydd: Diolch yn fawr iawn Rowena am egluro'r materion hyn i bob un ohonom ym maes gofal sylfaenol. Fel y dywedon ar y dechrau, dyma'r cyntaf o'r hyn y gobeithiwn fydd cyfres o weminarau diogelu. A allech chi ymhelaethu ar ba bynciau eraill yr ydym yn gobeithio ymdrin â nhw?

20.25 Llefarydd: Gallaf - mae'n faes mor eang ac mae'n teimlo'n eithaf heriol, wyddoch chi, faint sydd angen i ni ei wneud. Felly, yn AaGIC rydyn ni'n mynd i geisio ei wneud mor hawdd â phosib gyda chyfres o weminarau. Mae llawer o bobl yn ymddangos yn fwy hyderus gyda diogelu plant ac mae'n ymddangos bod mwy o gyrsiau diogelu plant ar gael, felly roeddem yn meddwl y byddem yn dechrau gyda math o drosolwg eang o ddiogelu oedolion gyda gweminar. Yna oherwydd y cynnydd mewn cam-drin domestig yr ydym wedi sylwi arno yn ystod pandemig COVID, yna byddwn yn cael un arall ar gam-drin domestig gyda golwg benodol ar reolaeth orfodol a'r math hwnnw o beth i gynyddu ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth yno. Yna byddwn yn symud ymlaen i drosolwg eang o ddiogelu plant ac yna profiadau niweidiol yn ystod plentyndod, ac yna gwahanol bynciau ar ôl hynny. Ond byddai gennym ddiddordeb mawr mewn clywed gan unrhyw un. Os oes ganddynt faterion diogelu penodol, hoffent inni fynd i'r afael â hwy, byddem yn hapus iawn i edrych ar hynny a cheisio rhoi rhywbeth at ei gilydd.

Cadeirydd: Diolch yn fawr iawn am eich amser heddiw ar gyfer y weminar ddiogelu hon. Diolch.